

Na prihodnost želimo in moramo vplivati

Novo leto – novo upanje, nove želje, ki jih rojeva iztekajoče se leto. Ljudje imamo radi dogodke, ki prinašajo spremembe in majhne negotovosti. Verjamemo, da morajo biti spremembe lepe, prijazne, da nam ne smejo poslabšati življenja; čeprav vemo, da so usode zelo različne, tudi zelo krivične, take, kakršnih mnogi naši sodelavci, prijatelji, znanci in drugi ljudje ne zaslužijo. Del teh pričakovanj je povezan tudi z našo

delavsko organizacijo – Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije. Delo nam je blizu, toda želimo si, da bi vsaj tistega, ki je posledica stečajev, prisilnih poravnay in tehnoloških presežkov, bilo čim manj. Želimo si, da bi se zaposleni počutili na delovnih mestih varne in zadovoljne; zadovoljne z delovnimi razmirami in plačilom za opravljeno delo. Želimo si, da bi sindikati postali še močnejši, da bi lahko bolj vplivali tako na življenje v podjetjih, us-

tanovah, zavodih kot tudi v državi. Na prihodnost želimo in moramo vplivati. Prihodnost ne sme biti in ne more biti odvisna le od naših želja.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije se zaveda svoje vloge in svoje odgovornosti. V novo leto vstopa kot organizacija, ki ve, da je njena moč v članih, sindikalnih zaupnikih in sindikalnih delavcih, ki si svojih pravic ne pustijo vzeti in so se zanje pripravljeno boriti z vsemi sredstvi.

Kljub negotovostim je prav, da v novo leto vstopamo z veseljem. Tako je bilo lani in tako naj bo tudi letos. To je prava popotnica za prihajajoče dni. Sam se ji pridružujem z željami po prijaznem, mirnem in srečnem novem letu.

Mag. Dušan Semolič, predsednik ZSSS

Vesel božič in srečno novo leto 2002 želijo vsem svojim članom ter zvestim bralcem in naročnikom Nove Delavske enotnosti:

- Predsedstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije
- Sindikat državnih in družbenih organov Slovenije
- Sindikat delavcev dejavnosti energetike Slovenije
- Sindikat delavcev finančnih organizacij Slovenije
- Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije
- Sindikat gozdarstva Slovenije
- Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije
- Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije
- Sindikat kmetijstva in živilske industrije Slovenije
- Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije
- Sindikat komunale varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije

- Glosa – Sindikat kulture Slovenije
- Sindikat lesarstva Slovenije
- Sindikat obrtnih delavcev Slovenije
- Sindikat zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije
- Sindikat delavcev prometa in zvez Slovenije
- Sindikat tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije
- Sindikat delavcev v vzgojni, izobraževalni in raziskovalni dejavnosti Slovenije
- Sindikat delavcev trgovine Slovenije
- Sindikat upokojencev Slovenije
- Sindikat poklicnega gasilstva Slovenije
- in uredništvo *Nove Delavske enotnosti*

**Veličastne demonstracije
Evropske konfederacije
sindikata v Bruslju**

Za bolj socialno Evropo in za okrepljen socialni dialog

Takole je naša četica odkorakala s Trga Emile Bockstael.

Evropska konfederacija sindikatov (EKS) je tudi letos pred zasedanjem vrha Evropske unije v Laeknu v Bruslju pripravila množične demonstracije za socialno Evropo in za okrepljen socialni dialog v njej. Z demonstracijami, na katerih se je zbralo okoli 100.000 sindikalistov in delavcev

iz EU in držav kandidat, je EKS prejšnji četrtek opozorila voditelje petnajsterice, da morajo pri odločanju o prihodnosti Evrope resno računati na sindikate in delojemalce, ki se v skupnem evropskem domu čedalje bolj uveljavljajo kot enakovredni in enakopraven socialni partner. Okoli 150 udeležencev iz Slovenije je na demonstracijah nedaleč od kraljeve palače v Laeknu odigralo vidno in odmevno vlogo. Zaradi dobre organiziranosti in opremljenosti, zlasti pa zaradi velike srčnosti in zavzetosti za skupno evropsko stvar, so organizatorji demonstracij, ki jih uvrščajo med najbolj množične v sodobni Evropi, »četici« sindikalistov ZSSS iz Slovenije dodelili tretje mesto v nepregledni, več kilometrov dolgi koloni združenega evropskega delavstva. Zato ni presenetljivo, da so televizijski posnetki naših demonstrantov z Dušanom Semoličem na čelu ob zvokih edinstvenih slovenskih ragelj obredli svet. Demonstrante ZSSS v Bruslju in njihova kratka in jasna sporočila so si tako v osrednjih televizijskih dnevnikih lahko ogledali gledalci nemške ZDF, obeh belgijskih televizij, TV Luksemburga, avstrijskega ORF, italijanskega RAI, nizozemske nacionalne televizije, TV Bruslja,

Dušan Semolič je govore poslušal kar med svojimi kolegi in ni šel na častno tribuno.

Med čakanjem na začetek pohoda si je moral greti roke tudi naš karikaturist Lenart Horvatič.

TV Slovenije in številnih drugih televizijskih postaj v Evropi in svetu.

Potovanje zaupnikov in funkcionarjev Svobodnih sindikatov na demonstracije v Bruselj se je

Jedro demonstrantov se je želelo slikati že v jutranjem mraku pri mladinskem hotelu.

Že zjutraj je naše šefe obiskala predstavnica EKS in se z njimi dogovorila o zadnjih podrobnostih.

začelo že v torek zvečer, ko sta iz Murske Sobotne krenila na pot dva avtobusa. Na poti do Ljubljane sta »pobraba« sindikalne zaupnike iz Pomurja, Podravja, Ptujca, Celja in Koroške, pred sedežem ZSSS na Dalmatinovi 4 pa so se jim pridružili še sindikalisti iz Ljubljane in drugih delov Slovenije. Nato so oboroženi z rdečimi zastavami, ogrinjali, transparenti, kapami, piščalkami, ragljami in z malico za tri dni v treh avtobusih sredi noči s torca na sredo krenili na okoli 1300 kilometrov dolgo pot proti Bruslju. Pot preko Avstrije in Nemčije do glavnega mesta Belgije in nove prestolnice Evropske unije, ki je skupaj s postanki trajala 18 ur, so si popestrili s prepevanjem in pripovedovanjem šal, pa tudi s ko-

Dekleta so uporabila tudi piščalke.

Dolenjci so hoteli biti še bolj rdeči, zato so pozirali pred avtobusom.

ristnimi pomenki in izmenjavo izkušenj. Naporno, vendar prijetno potovanje so za nekaj minut prekinili samo nemški policisti, ki so okoli dva kilometra pred belgijsko mejo temeljito prekontrolirali vse skupine, namenjene v Bruselj, saj so želeli

kljub deklarirano odprti meji izgretnikom preprečiti vstop v Belgijo. Vendar jim to ni v celoti uspelo, saj so dan po dostojanstvenih in mirnih demonstracijah evropskega delavstva na znatno manj množičnih demonstracijah antiglobalistov skupinice podivjanih skrajnežev razdejavale nekaj trgovin, bank in poslovnih prostorov v elitnem delu Bruslja. Zanimivo je, da so številni mediji tem skupinam neotesanih izgretnikov posvetili veliko več pozornosti kot desetisočim delavcem iz vse Evrope, ki so v Bruslju svoja stališča predstavili na kulturne, dostojanstven in civiliziran način.

Sindikalisti ZSSS so v Bruselj pripotovali v sredo pozno popoldne. Namestili so se v mladinski hotel in se povezali s predstavniki EKS ter opravili še zadnje priprave za demonstracije naslednjega dne. Nato jim je še nekaj večernih uric ostalo na razpolago za ogled milijonskega mesta, v katerem so pomembnejše institucije Evropske unije. Nekaterim se je posrečilo bežno ogledati osrčje Bruslja z najpomembnej-

Nadaljevanje na naslednji strani

Med demonstranti je bilo tudi več Ptujčanov.

SANS ENTRAVES POUR LES TRAVAILLEURS
Med čakanjem na začetek so naši vrteli tudi raglje.

šimi kulturnimi znamenitostmi, tisti, ki jih je vožnja bolj utrudila, pa so se zadovoljili s pokušino tamkajšnjih specialitet in odličnega belgijskega piva.

V četrtek zjutraj je bilo vreme v Bruslju oblačno, neprijetno in dokaj hladno, saj se je živo srebro povzpelo samo nekaj stopinj nad ničlo. Čez dan pa se je pokazalo tudi sonce.

Sindikalisti iz več kot 20 držav so se že v jutranjih urah začeli zbirati na bulevarju in Trgu Emile Bockstael nedaleč od Laekna, kjer je kraljeva palača, v kateri so se ko-

nec minulega tedna sestali voditelji držav Evropske unije in držav kandidat. Sindikalne centrale so vzdolž več kilometrov dolgega bulevarja Emile Bockstael in na okoliških trgih in ulicah postavile stojnice, okoli katerih so se zbirali njihovi člani, z rekviziti za demonstracije in malico. Okoli poldneva se je v mestni četrti okoli Leakna trlo na desetisoče delavcev. V Bruslju so se iz vse Evrope pripeljali z okoli 1500 avtobusi in številnimi posebnimi vlaki. Daleč največ demonstrantov je prišlo iz sosednje Nemčije. Več deset tisoč delavcev iz

Vzdušje je bilo zelo prešerno.

Trgovci so se družili s kmetijci.

Bruslja in okolice pa je prišlo na demonstracije z metrom, lastnimi prevoznimi sredstvi in peš.

Medtem ko so se udeleženci pripravljali na demonstracije, so belgijski policisti sicer diskretno, vendar nepredušno zaprli vse dostope do Laekna. Trgovci, bankirji in drugi poslovneži pa so že v dopoldanskih urah zaprli vse lokale v mestni četrti, lastniki avtomobilov so izpraznili tudi vsa parkirišča vzdolž bulevarja in avenij, ki so jih zasedli demonstranti. Odprtih je ostalo samo nekaj pivnic in bifejev, v katerih pa je bilo kljub množici demonstrantov malo gostov.

Med demonstranti so prevladovali delavci in delavke od 30. do 50. leta starosti. Več mlajših udeležencev je prišlo le iz držav na jugu Evrope, ki so po družbenem proizvodstvu na prebivalca na repu EU. V glavnem je v Bruslju v imenu vsega evropskega delavstva torej demonstrirala srednja generacija današnjih očetov in mater oziroma hra-

Vsi nam čestitajo

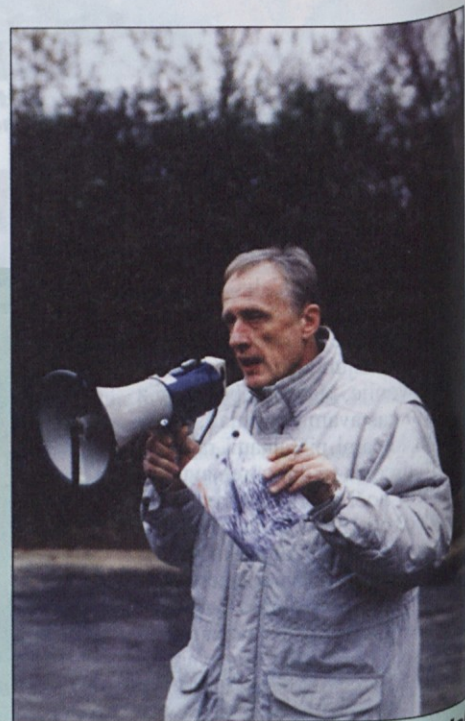
Odmevi na sindikalne demonstracije v Bruslju so bili zelo pozitivni tako med politiki kot tudi v medijih. Podpredsednica belgijske vlade in ministrica za zaposlovanje Laurette Onkelinx je dejala, da je evropski vrh trajal tri dni, saj so bile tudi sindikalne demonstracije svojevrstni vrh. Dvome o številu sodelujočih v sindikalnih demonstracijah je najbolj prepričljivo razpršil predsednik belgijske vlade in predsedujoči Evropske unije Guy Verhofstadt, ki je večerno tiskovno konferenco začel z besedami: »Belgijsko predsedstvo je razumelo zelo jasno sporočilo 100.000 sindikalnih demonstrantov. To sporočilo moramo v jutrišnjih razpravah na vrhu zelo resno upoštevati!«

Bruseljski župan se je na posebnem sprejemu sindikalnih predstavnikov, odgovornih za stike z mediji, v imenu mestnih oblasti iskreno zahvalil vsem sodelujočim sindikalnim organizacijam za odlično organizirane demonstracije, ki so minile brez enega samega incidenta. Tega je bila po njegovih besedah najbolj vesela bruseljska policija, ki je sicer bila v stalni pripravljenosti, vendar pa ji sploh ni bilo treba posredovati. Edina naloga, ki pa jo je z zadovoljstvom opravljala, je bila varovanje demonstrantov pred prometom in morebitnimi nesrečami. Dejal je, da Bruselj še nikoli v zgodovini ni doživel tako dobro organiziranih demonstracij in se pošalil, da lahko sindikalisti na tak način demonstrirajo v Bruslju kadar koli želijo.

Na seji izvršnega odbora EKS, bila je dan po

demonstracijah, so mi za sodelovanje naše skupine demonstrantov čestitali tako funkcionarji EKS kot tudi italijanski, portugalski, poljski, slovaški, madžarski in belgijski članovi izvršnega odbora. Konfederalni sekretar EKS Willy Buschak me je zaprosil, naj se v njegovem imenu zahvalim vsem slovenskim demonstrantom, ki so ponovno (tako kot v Nici) poželi splošno občudovanje tako zaradi številčnosti in dobre in zanimive opremljenosti kot tudi zares odlične organiziranosti naše skupine, saj je organizacijski odbor demonstracij z nami imel najmanj dela. Še posebej pa se nam je zahvalil za pripravljenost na sodelovanje v demonstracijah z besedami: »Hvala vam, da ste po Nici spet prišli tako množično in s takšno voljo!«

Med številnimi televizijskimi postajami, ki so v večernih poročilih o demonstracijah kazale demonstrante ZSSS, je bila še posebej zanimiva belgijska RTBL, ki je 20-minutno poročilo o demonstracijah začela z izjavo predsednika ZSSS Dušana Semoliča ter posnetkom naših udeležencev in to poročilo ponavljala vsako polno uro vse do naslednjega dne. Tudi v dneh po demonstracijah, ko so belgijske TV-postaje objavljale pogovore s predstavniki policije in mestnih oblasti, so kazali številne posnetke z demonstracij in med njimi so bili večkrat tudi posnetki naše skupine. Pripovedovali so mi tudi, da se je španski nacionalni radio z demonstracij oglašal »v živo«, in ko je radijski studio v Španiji prosil svojo novinarko v Bruslju, če lahko dobijo avtentičen hrup

Pavle Vrhovec je zadnja navodila dal kar po megafonu.

z demonstracij, je španska novinarka pomolila mikrofona k skupini demonstrantov iz ZSSS, opremljenih z raglami in piščalkami ter dejala: »To je avtentičen hrup z demonstracij, ki ga povzročajo sindikalni demonstranti iz Slovenije, države, ki kandidira za vstop v Evropsko unijo.«

O naši udeležbi na demonstracijah so precej poročali tudi časniki. Poudarjali so, da so se demonstracij udeležili tudi predstavniki sindikatov iz držav kandidat in omenjali ZSSS in Slovenijo. Poseben pregled odmevov iz časnikov sicer še zdaleč ni dokončen, vendar lahko v njih najdemo posamezne izjave slovenskih sindikalistov. Španski časnik ABC je objavil le eno fotografijo z demonstracij v Bruslju – predsednika ZSSS Dušana Semoliča na čelu demonstrantov iz ZSSS.

Pavle Vrhovec

Na tej fotografiji naj bi bilo jedro naše skupine.

Naša skupina prihaja pred stadion Roi Baudouin (nekdanji Heysel).

nilcev družin, ki ima velik socialni vpliv in moč. Takšnih, ki bi prišli na demonstracije zaradi veseljačenja, in vinjenih ni bilo opaziti. Sami resni obrazi in resni pomenki. Atmosfera pred demonstracijami še zdaleč ni bila podobna tisti na sindikalnih izletih, udeleženci so dali videz ljudi na resni in odgovorni službeni poti.

Ob 13.30 uri, ko je kolona demonstrantov začela dva kilometra dolg pohod po bulevarju Emile Bockstael in aveniji Houba De Strooperja, so zabrnele kamere na desetine televizijskih snemalcev in fotoreporterjev. Na čelu kolone so bili belgijski kovinarji, za njimi so korakali belgijski sindikalisti, na tretjem mestu v koloni pa je bila maloštevilna, ven-

Na čelu kolone so bili belgijski kovinarji, njihova barva je zelo zelena.

Za nami so šli francoski sindikalisti s skoraj pravim ognjem.

Generalni sekretar EKS Emilio Gabaglio je na slavnostni tribuni med drugim dejal: »Novo Evropo je treba graditi skupaj z delavci in državljani. Evropa mora biti več kot samo trg! Hočemo Evropo, ki bo prevzela skrb za zaščito interesov delavcev in ljudi. Konvencija, ki jo je ustanovil evropski vrh v Laeknu, mora, če je mogoče, za medvladno konferenco leta 2004 predlagati vse tisto, o čemer je možno doseči soglasje, ali pa vsaj predloge interesnih skupin. Evropska konfederacija sindikatov toplo pozdravlja odločitev evropskega vrha, da so v tej konvenciji poleg predstavnikov nacionalnih parlamentov, Evropskega parlamenta in vlad zastopani tudi socialni partnerji. Uporabili bomo ves naš vpliv, da bomo iz sedanje Evrope naredili Evropo, ki bo skrbela za delavce in državljane!«

dar izjemno dobro opremljena in organizirana skupina Svobodnih sindikatov. Na njenem čelu je bil Dušan Semolič s sodelavci, za njimi so šli štirje »ragljarji«, sledili pa so jim drugi demonstranti z velikim transparentom, rdečimi ogrinjali, kapami, piščalkami in zastavami ter z glasnimi ragljami, na katere so se »kot muhe na med« lepili televizijski snemalci in fotoreporterji. Odlično pa so bili opremljeni tudi drugi demonstranti. Avenijo pod Laeknom so preplavili baloni, zastave in transparenti. Glas evropskih delavskih množic je zagotovo segel do kraljeve palače in preko nje tudi do tistih, ki so najbolj odgovorni za prihodnost Evrope. Po Bruslju 2001 glasu delavstva v Evropi ne bo več mogel preslišati nihče.

Demonstracije so se končale na velikem platuju pred stadionom Roi Baudouin, kjer so zbranim spregovorili generalni sekretar EKS Emilio Gabaglio in drugi voditelji evropskega sindikalnega gibanja. Zavzeli so se zlasti za to, da bi listina o temeljnih pravicah iz Nice postala sestavni del pogodbe o Evropski uniji, da bi začeli pripravljati evropsko ustavo ter da bi v združeni Evropi

dobilo še večjo vlogo socialno partnerstvo. Udeležencem demonstracije so zaigrale tudi znane glasbene skupine.

V poznih popoldanskih in večernih urah so se demonstranti začeli odhajati proti domu. Na parkirniščih, postajah podzemne železnice in na izhodih iz mesta je zavladala nepopisna gneča, ki se ji niso uspeli izogniti niti avtobusi s slovensko registracijo. Kljub temu so bili udeleženci demonstracij iz Slovenije v petek dopoldne ponovno v Ljubljani, popoldne pa doma. Vse je preveval prijeten občutek, da so prispevali pomemben kamenček v mozaik borbe evropskega delavstva za svoje pravice in za to, da bi bili delojemalci v Evropi v prihodnosti enakopraven in spoštovan partner v socialnem dialogu. Hkrati pa so prispevali tudi k promociji slovenskega sindikalnega gibanja in Slovenije nasploh. Če si bodo znali tudi naši politiki in delodajalci zagotoviti v evropskih integracijah takšno vlogo in veljavo, kot so si jo ZSSS v EKS, bomo lahko veseli.

Iz Bruslja sta z besedo in sliko poročala
Franček Kavčič in Tomaž Kšela

Pogovor z Branetom Bambičem, predsednikom sindikata Krke

Podjetje je kot posadka velike ladje

Predsednik sindikata Krke je prepričan, da ljudje v tem podjetju sindikat cenijo, saj zanje naredi kar veliko, vendar pa se vanj premalo vključujejo. Naš sogovornik tudi poudarja, da je prav, da ljudje za delo v Krki prejemajo primerno plačilo in imajo tudi sicer boljši status kot večina drugih delavcev.

Kako se lahko predstavite?

Bambič: Po poklicu sem inženir strojništva. Delati sem začel leta 1971 v IMV, že dve leti kasneje sem prišel v Krko, kjer sem še danes. Aktivist sem bil že v mladih letih, najprej v ZSMS, kasneje v Zvezi sindikatov Slovenije. Od leta 1990 sem predsednik Sindikata KNG v Krki, sem tudi podpredsednik tega sindikata na državni ravni in predsednik območnega odbora ter član ožjega vodstva območne organizacije ZSSS za Dolenjsko in Belo krajino. Sicer sem profesionalni sindikalist in na plačilni listi firme.

Kako pa je sestavljen Sindikat KNG v Krki?

Bambič: V celotnem sistemu imamo 14 sindikalnih podružnic, ki se povezujejo v konferenco. Podružnice so organizirane po teritorialnem in funkcijskem načelu (naprimer: proizvodnja zdravil, biokemija, zdravilišča, obrat Ljutomer...). Predsedniki sindikalnih podružnic tvorijo predsedstvo Sindikata KNG Krka, kot najvišji stalni organ sindikata. V naš sindikat je od približno 3400 zaposlenih včlanjenih 1560 delavcev.

Je v podjetju organiziran tudi konkurenčni sindikat?

Bambič: Že od leta 1990 deluje sindikat Neodvisnost, ki je imel takrat kakšnih 200 članov, koliko jih ima sedaj, pa ne vem.

Pa z njimi kaj sodelujete?

Bambič: Sodelujemo le takrat, ko so za to pripravljeni. Pred leti smo jim predlagali tudi združitev, pa se o predlogu dolgo niso izrekli, potem pa so združitev zavrnili.

Kako pa ste v Krki uredili pogoje za sindikalno delo?

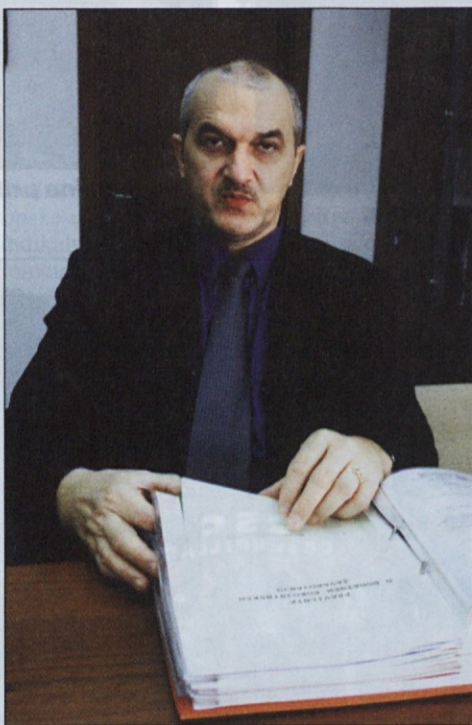
Bambič: Sindikati imamo svoj status urejen s posebnim dogovorom v okviru podjetniške kolektivne pogodbe in na tej osnovi na razpolago določeno število ur za delo sindikalnih zaupnikov. Teh pa ne izkoriščamo in se sestajamo le po potrebi. Enega zaupnika imamo na približno 50 članov. Večino sindikalnih zaupnikov je izvoljenih, nekatere pa so imenovali ustrezni organi sindikata. Izvoljeni in imenovani zaupniki – predsedniki sindikalnih podružnic uživajo polno imuniteto, zaupnik – člani izvršilnih odborov sindikalnih podružnic pa le delno.

Ali tudi pri vas v sindikat pogosteje vstopajo manj izobraženi delavci, visoko izobraženi pa skoraj ne?

Bambič: Tega pravila pri nas skoraj ni. Je pa res, da so pred leti iz sindikata bolj izstopali delavci z visoko izobrazbo. Še večji problem pa je ta, da mladi vanj ne vstopajo. Sedaj se to malo popravlja, saj nudimo članom poleg vsega drugega, tudi ugodnejše kredite.

In na kaj še pridobivate članstvo?

Bambič: Vedno poudarjam, da ni pomembno, koliko materialnih koristi v zameno za članarino dobim, ampak kakšne delavske pravice je sindikat izbral. Poudarjam tudi, da je naš

Brane Bambič: "Vse v tej mapi je naša podjetniška kolektivna pogodba."

sindikat uspešen pri sklepanju dogovorov znotraj Krke. Namreč, če sindikat ne bi bil aktiven, bi bila raven pravic zagotovo nižja. Nihče, ki se ni dolžan ukvarjati s problemi in interesi delavcev, tega ne bo delal. Tudi vodilni delavci so zadolženi le za tisto, kar je zapisano v njihovi pogodbi in se prvenstveno ukvarjajo s tem, kako bi ustvarjali dobre poslovne rezultate, na nas v sindikatih pa je odgovornost, da jih opozorimo na morebitne negativne posledice njihovih odločitev. Prepričan sem tudi, da lahko le zadovoljni delavci dosegajo najboljše rezultate torej, če niso obremenjeni s problemi, če nimajo težav z denarjem, stanovanjem, zdravjem in podobno. V sindikatu si prizadevamo, da bi naša gospodarska družba za vse to imela dovolj posluha.

Kakšna pa je lastniška struktura Krke?

Bambič: Sedaj je delničarjev kakšnih 50.000, ob začetku nas je bilo skoraj 92.000. Notranje lastništvo je zelo razpršeno, poleg zaposlenih so tu še njihovi družinski člani in upokojenci, zato družbe pooblaščenke nismo ustanovili. Največji lastniki so različni skladi. Notranji lastniki smo pred časom imeli 23-odstotni delež. Kolikšen je sedaj, ne vem natančno, saj delnice na trgu pogosto menjajo lastnika.

Kolikokrat se je povečala vrednost delnic, ki ste jih prejeli za certifikate ali kupili v notranjem odkupu?

Bambič: Vrednost je približno sedemkrat večja. Sedaj se je pokazalo, da so dobro storili zlasti

tisti, ki so veliko delnic kupili v notranjem odkupu, tudi če so si denar sposodili, vendar pa ob lastninjenju tega ni bilo mogoče predvidevati.

Če vas dobro razumemo, zaposlenih ni bilo treba siliti k vnovčitvi certifikatov in notranjemu odkupu?

Bambič: Ob lastninjenju zaradi številnih neznanj to ni bilo niti dopustno, smo pa nakup delnic priporočali zlasti tistim, ki so takrat imeli razpoložljiva sredstva.

Ima Krka tudi svet delavcev?

Bambič: Imamo 15-članski svet, sestavljen podobno kot predsedstvo sindikalne konference. Kandidate smo predlagali mi in tudi Neodvisnost, eden pa je za kandidaturu sam zbral podpise. Večina članov sveta je bila izvoljena izmed naših kandidatov. V svetu delavcev in v nadzornem svetu družbe pa je tudi delavec, ki se je sam angažiral za kandidaturu.

Koliko pa imate predstavnikov v nadzornem svetu?

Bambič: Šest od dvanajstih članov zastopa zaposlene. Izbral jih je svet delavcev, pri pripravi predlogov pa je sodeloval tudi sindikat. Predlagani so bili zlasti različni strokovnjaki, nihče ni od zunaj.

Ste kot predsednik sindikata tudi član sveta delavcev in nadzornega sveta?

Bambič: Nisem ne v prvem ne v drugem organu. Odločili smo se za ločenost funkcij, saj bi sicer lahko kdo prišel v nasprotje sam s seboj. Zaradi boljšega sodelovanja pa sindikat na svoje seje vabi predsednika sveta delavcev, svet delavcev pa vabi predsednika sindikata.

Imate v Krki tudi podjetniško kolektivno pogodbo?

Bambič: Podpisali smo jo decembra 1996, ko je prenehal z delom delavski svet. Pogodbo smo sklenili za nedoločeno čas, obe strani imata pravico predlagati njene spremembe ali dopolnitve. V 30 dneh po dani pobudi se mora o njej izreči nasprotna stran.

Ste v pogodbi uredili vsa vprašanja ali ste konkretne zadeve prepustili pravilnikom?

Bambič: Naša kolektivna pogodba ureja vse odnose med zaposlenimi in družbo. Sestavljena je iz 23 poglavij imenovanih pravilnik ali drugače. V poglavjih so podrobneje urejene plače, razvid delovnih mest, ugotavljanje delovne uspešnosti, udeležba delavcev pri dobičku. V pogodbi je urejeno tudi reševanje stanovanjskih zadev, oddih delavcev, rekreacija in tudi delovanje sindikatov v podjetju.

Vse spremembe podjetniške pogodbe in njenih sestavnih delov sprejemamo v Krki sporazumno med upravo in sindikati, zadeve v pristojnosti sveta delavcev pa tudi z njegovim soglasjem, torej tripartitno.

In v čem je delavec Krke na boljšem od drugih delavcev v Sloveniji?

Bambič: Na boljšem je v marsičem. Na prvo mesto bi postavil plačo, ki je precej nad ravnanje, določeno s kolektivno pogodbo. Seveda moram tukaj takoj opozoriti na visok nivo izobrazbe zaposlenih in visoko dodano vrednost v farmaceutski proizvodnji ter dosežene dobre poslovne rezultate. Izhodiščna plača za četrti tarifni razred po kolektivni pogodbi dejavnosti je 99.541

Razširjena seja predsedstva SKVNS

Sindikat se bo mednarodno povezal

Predsedstvo SKVNS v razširjeni sestavi je prejšnji tork obravnavalo predlog zakona o delovnih razmerjih in mednarodno sodelovanje. Udeleženci so v razpravi izrazili zadovoljstvo z doseženim kompromisom v predlogu zakona o delovnih razmerjih. Menili so, da mora ZSSS paziti, da poslanci ne bi spremenili dogovora socialnih partnerjev. Poudarili so, da se morajo po sprejetju zakona predsedniki sindikatov in sindikalni zaupniki usposobiti za njegovo izvajanje.

O mednarodnem sodelovanju SKVNS so razpravljali, ker so prešli vabilo mednarodne sindikalne zveze delavcev javnih služb (PSI), naj se vanjo tudi formalno vključijo. Pred časom se za takšno povezovanje zlasti zaradi finančnih obveznosti niso ogreli, sedaj pa so predsednika pooblastili, naj postopno uredi formalnosti te povezave. Do spremembe sta-

Seje sta se udeležila tudi Dušan Semolič in Milan Utroša. Udeležence sta seznanila z vsebino predloga zakona o delovnih razmerjih in demonstracijah Evropske konfederacije sindikatov v Bruslju.

lišča je prišlo zlasti zaradi sodelovanja SKVNS v nekaterih aktivnostih PSI in tudi pozitivnih izkušenj drugih sindikatov iz sestave ZSSS.

Pod točko razno so udeleženci seje obravnavali informacijo nadzornega o finančnem poslovanju sindikata v prvih devetih mesecih letos. Podprli so predlog, da se razpoložljiva sredstva namenijo za nakup dodatne računalniške in druge opreme za potrebe sindikata. Analizirali so tudi delovanje posameznih članov predsedstva in drugih organov in sklenili najbolj neaktivne zamenjati. Za opravljanje teh nalog je poleg volje za sindikalno delo pomembna možnost udeleževanja v aktivnostih.

Obravnavali so tudi ponudbo Zavarovalnice Adriatic za nezgodno zavarovanje članov. Ker so nekatera podjetjem tovrstno zavarovanje že sklenila, so dogovor prepuščili njim.

F. K.

tolarjev, v Krki pa 150.458 tolarjev. Najnižja plača z dodatki je 178.000 tolarjev.

Kaj pa božičnica, jo boste prejeli?

Bambič: Njeno izplačilo imamo zapisano v podjetniški pogodbi. Iz tega naslova bo 21. decembra izplačana masa ene povprečne plače v podjetju, polovica vsem enako, polovica pa glede na plačo zaposlenega delavca.

Ste se uspeli dogovoriti tudi o prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju?

Bambič: O tem smo se dogovorili. Podjetje za vsakega zaposlenega pri kapitalski družbi od 1. julija letos plačuje po 5,844 odstotka bruto osnovne plače delavca skupaj z dodatkom na delovno dobo in stalnost v družbi oziroma toliko, kot je maksimalno neobdavčeno po zakonu. Delavci, ki jim do upokojitve manjkata dve leti ali manj, pa lahko izbirajo namesto premije prejmejo za toliko povečano izplačilo mesečne plače. Moram še povedati, da je Krka pred leti z zavarovalnico Concordia že imela dogovor o dodatnem pokojninskem zavarovanju, ki pa so ga morali dati na led, ko naša država tega ni več dovoljevala.

Dobijo Krkini delavci še kakšen denar?

Bambič: Letos maja so prejeli iz naslova uspešnosti v lanskem letu še "petnajsto plačo", ki se izračuna pred ugotovitvijo dobička družbe.

Kako pa Krka skrbi za rekreacijo zaposlenih?

Bambič: Ustanovili smo Trim klub Krka, ki se financira s članarino, dotira pa ga tudi podjetje. Posamezniki se morajo vanj včlaniti in plačati članarino. Ta klub organizira redno vadbo skoraj vseh športnih panog in tudi rekreativne akcije ter tekmovanja za najboljši sektor oziroma program podjetja v športni rekreaciji. Vsako leto organiziramo Športni dan Krke, na katerem najboljši opravijo zaključna tekmovanja. Na ta dan pripravimo tudi vesele igre. Rekreacija

v Krki je množična, saj sodeluje več tisoč zaposlenih. Čedalje več je tudi mlajših.

Kako pa Krka pomaga ljudem, ki rešujejo stanovanjska vprašanja?

Bambič: Nudi jim dokaj ugodne kredite za nakup ali obnovo stanovanj, gradnjo hiš... Zaposleni lahko dobijo do 20.000 nemških mark kredita v tolaški protivrednosti, perspektivni kadri pa tudi do 40.000. Predloge za dodelitev stanovanjskih kreditov pripravi stanovanjska komisija, ki prej temeljito oceni položaj prasilcev, soglasje nanje pa poda svet delavcev.

Ima Krka poleg gostinskih in turističnih objektov tudi objekte delavskega turizma?

Bambič: Ob spremembi ureditve smo se v Krki odločili ohraniti ves družbeni standard. Zato imamo veliko počitniških zmožljivosti od Bohinja in Strunjana v Slovenji do Novigrada, Vrsarja, Nerezin in Paga na Hrvaškem. Ker podjetje regresira oskrbni dan v vseh domovih, mora zaposleni to napovedati pri dohodnini.

In v čem so Krkini delavci še na boljšem?

Bambič: Veliko na boljšem so pri odpravnini ob upokojitvi. Odvisno od delovne dobe v Krki lahko dobijo najmanj tri in največ deset svojih ali povprečnih plač v Krki.

Naš sindikat daje članom tudi kredite z obveznostjo vračanja in solidarnostne pomoči. Jamčimo tudi za ugodne kredite, ki jih naši člani najemajo pri Delavski hranilnici.

V športni dvorani na Otočcu organizira Krka skupno silvestrovanje, na katerem se zbere do 1500 krkašev, ki prispevajo po 1000 tolarjev. Podjetje pa za vsakega udeleženca prispeva po 2000 tolarjev.

Proizvodnja v kemičnih in farmacevtskih tovarnah je podobna velikemu laboratoriju, v katerem se ljudje skoraj ne morejo družiti in spoznati. Kako podjetje to premošča?

Bambič: Res postajamo zelo sodobna in razvita tovarna, s čimer podjetje izgublja del svoje duše. Delavci so praviloma zaprti v proizvodne bokse, material za delo jim na ukaz računalnika pripelje robotizirani voziček. Vse je organizirano tako, da kemične substance ne bi vplivale na ljudi in obratno, vmes pa so še zahteve po varovanju okolja.

Ljudje se pri delu ne morejo osebno pogovarjati, osebne komunikacije so zaradi narave dela zelo otežene. Posebna strokovna služba opravlja ankete med zaposlenimi in z njimi ugotavlja, kako so s čim (ne)zadovoljni. Zaradi vsega tega je skrb za človeka, zaposlenega v Krki tako velika.

Je v podjetju, kot je Krka, lahko opravljati funkcijo predsednika sindikata?

Bambič: To delo opravljam rad. Je zelo strokovno in zaradi vodenja dialoga se moram poglabljati v številne probleme. Prijeten je tudi občutek, da ljudje vedo, da ima za vse, česar so deležni, zasluge tudi sindikat. Seveda pa je želja vedno več, kot jih kot predsednik lahko uresničim.

Kakšen pa je odnos uprave do sindikata?

Bambič: Mislim, da je zelo v redu in da se med seboj spoštujemo. Do tega prihaja tudi zaradi tega, ker se v vodstvu podjetja zavedajo, da so ljudje glavni kapital družbe.

Če vsakdo opravi tisto, za kar je zavezan, problemov ne more biti. Vsi se lahko posvetimo le pravim problemom in skrbi za razvoj.

Mislim, da je gospodarsko družbo mogoče primerjati s posadko na veliki ladji. Vsi moramo vedeti, kam plujemo in zakaj ravno tja, ter kako bomo tja prišli.

Vedeti je tudi treba, da so kreatorji napredka ljudje in ne stroji. Zaradi tega v Krki ljudi upoštevajo in na njih gradijo.

Franček Kavčič

Pogovor s Francijem Lavračem, predsednikom SDTS

V trgovini je tudi nemogoče mogoče

Vaš sindikat sedaj vodi dvoje pogajanj, o obratovalnem času in o plačah. Kako komentirate ravnanje delodajalcev in predstavnikov ministrstva za gospodarstvo pri urejanju obratovalnega časa prodajaln?

Lavrač: Pogajanja o obratovalnem času se vlečejo preko vseh razumnih mej. Upravni odbor združenja, ki ga vodi Stanislav Brodnjak iz Mercatorja SVS, in ministrstvo za gospodarstvo pod taktirko ministrice Petrinove kar tekmujeta z zavlačevanjem. Česa vsega ne poskušajo. Čeprav večkrat obljublajo napredek, pa na pogajanjih redno ugotavljamo, da ni mogoče narediti niti koraka naprej. Niti rek Naredi korak nazaj, da boš naredil dva naprej v našem primeru ne velja, saj včasih naredimo tudi dva koraka nazaj. Avgusta sva hotela s sekretarjem Bartolom pogajanja kar zapustiti. Ker smo se uspeli dogovoriti, da bi vse tri strani do konca oktobra pripravile delovno besedilo spornega 17. člena in ga do konca leta uskladili, smo se odločili pogajanja nadaljevati. Potrpežljivo smo čakali na klic z ministrstva, vendar ga ni bilo. Ker mi nismo držali križem rok, je nastalo delovno besedilo (objavljeno v NDE št. 44). Potem se je zgodil čudež, saj je bilo ministrstvo kar naenkrat zelo zainteresirano za pogajanja.

Kako pa ocenjujete potek pogajanj o povečanju izhodiščnih plač?

Lavrač: Ker se delodajalci hvalejo o povečanem prometu, dobičku in povečanih prodajnih površinah, bi normalni ljudje pričakovali, da bomo hitro dosegli kompromis, po katerem bo v naših kuvertah nekaj več cvenka. Naš republiški odbor je zato zahteval 5,4-odstotno povečanje in večji dodatek za nedeljsko delo. Toda delodajalci so se "zabetonirali" pri treh odstotkih. Konfederacija 90 nas je pustila na cedilu in pristala na njihovo ponudbo. Ko smo zaradi "višjih interesov" popustili in hoteli parafirati triodstotno povečanje, so delodajalci hoteli na vsak način to povečanje nameniti za II. steber pokojninskega zavarovanja. K sreči smo bili vsi sindikati enotno proti temu in nismo popustili izsiljevanju. Menim, da politika upravnega

V trgovini je v zadnjih letih prišlo do velikih sprememb. Koncentracija kapitala vodi k združevanju in prevzemanju podjetij. Upravljalci kapitala si prizadevajo zlasti za čim večji dobiček in ljudje so jim pri tem veliko manj pomembni. Sindikat delavcev trgovine Slovenije se poskuša kapitalu postaviti po robu in je zaradi tega med najaktivnejšimi sindikati v ZSSS. Njegovega predsednika smo zato zaprosili za komentar nekaj zadnjih aktivnosti in tudi nekaterih problemov.

odbora združenja trgovine ni dobra. Ker smo v sindikatu pravi trgovci, smo se zavestno odločili, da pred koncem leta svojega boja ne bomo zaostrovali. SDTS bo po novem letu sklical konferenco svojih sindikalnih zaupnikov. Prepričan sem, da bo pomlad obrodila sadove našega dela. Ker smo se zavlačevanj že naveličali, se bo naša strategija spremenila. Verjetno bomo morali uporabiti še druge oblike sindikalnega boja.

Kakšne cilje ima vaš sindikat glede nedeljskega obratovalnega časa prodajaln?

Lavrač: Trgovine, ki ne prodajajo živil, naj bodo ob nedeljah odprte. Tisti, ki pa bodo ob nedeljah

delali, morajo dobiti spodobno plačilo. Številni delodajalci svojim zaposlenim nedeljskega dela sedaj sploh ne plačujejo in so stroški dela zanje minimalni. Za nedeljsko delo bomo zahtevali podobno plačilo, kot je uveljavljeno v Avstriji. V sosednji državi so ob nedeljah lahko odprte le trgovine z živili, prodajalne so lahko na teden odprte največ 66 ur, dodatki za delo ponoči in ob nedeljah so zelo visoki.

Mercatorjev sindikat se je začel izločevati in povezovati v drugo centralo. Kaj menite o tem in kaj svetujete delavcem tega največjega trgovskega podjetja v Sloveniji?

Lavrač: Predsednik uprave Mercatorja Zoran Janković očitno misli, da je bog, ki lahko vse spremeni ali kupi. Ker mu je bil SDTS trn v peti in ker si ga ni mogel izpuliti, je žkupil sindikat in ga poklonil Konfederaciji 90. Z razbijanjem našega sindikata v Mercatorju (izstopne izjave že prihajajo) želi narediti sindikat, ki bo plesal tako, kot bo on žvižgal. Članom sindikata Mercator sva s sekretarjem napisala javno obvestilo o dogajanjih v njihovem sindikatu. Kakšen bo uspeh, bo vidno kmalu. Vse članice in člane sindikata Mercatorja prosim, naj se, preden podpišejo izstopno izjavo iz našega sindikata, vprašajo o razlogih za izpis. Verjamem, da večina ne želi delati ob nedeljah in pozno v noč, za kar si prizadeva SDTS. Člani ne smejo verjeti Katji Galof in Dušanu Čadežu, ki sta se ustrašila postopkov za ponovno izvolitev na sindikalne funkcije, za katere jim je mandat iztekel. Rajši sta se prodala Jankoviću in sedaj je, kar je. Vsem, ki bodo ugotovili svojo zмотo, smo v SDTS pripravljene pomagati. Trgovke in trgovci v Mercatorju ne smejo verjeti inicitativnim odborom za samostojni sindikat. Prst ni nikoli močnejši od roke!

Zaposleni ste v Maximarketu, ki je pred časom podaljšal obratovalni čas do 10. ure zvečer. Kako se je sindikat odzval na ta ukrep uprave? So trgovke in trgovci dobili

Franci Lavrač, predsednik SDTS

za ta neugoden čas ustrezno plačilo?

Lavrač: Uprava Maximarketu se je odločila za podaljšan obratovalni čas do 22. ure, vendar sindikata o tem uradno ni obvestila. Po razveljavitvi spornega 17. člena zakona o trgovini je imela uprava za to svojo odločitev pristoje pot. V upravi so verjetno mislili, da o podaljšanju odpiralnega časa niso dolžni obvestiti nikogar. Izvršni odbor sindikata v Maxiju v začetku ni verjel o odločitvi uprave. Toda prišel je ponedeljek 20. avgusta in trgovina je bila odprta do 22. ure. Sindikat kar naenkrat ni več partner pri odločanju o podaljšanem odpiralnem času. Seveda smo bili z odločitvijo zelo nezadovoljni in smo se odločili, da bomo spremljali izvajanje kolektivne pogodbe trgovine.

Ko je direktor izjavil, da zaradi podaljšanja obratovalnega časa ne pričakuje nadur, sem bil do te izjave zelo zadržan, saj v to nisem verjel. Kako je mogoče za 12 odstotkov povečati obratovalni čas, ne zaposliti novih delavcev in ne povzročiti nadur? Pokazalo se je, da je v trgovini tudi nemogoče mogoče. Izvršni odbor je sklenil zahtevati izplačilo morebitnih nadur. Ker je pri nas delovni čas neenakomerno porazdeljen, bo šele konec februarja jasno, kako bodo nadure plačane. Sindikat pa bo vztrajal pri plačilu vseh nadur. Minili so časi, ko smo se z upravo lahko o vseh problemih dogovorili in v korist večine zaposlenih sklepali razne kompromise. Odkar je naš direktor podpredsednik upravnega odbora združenja trgovine, se skoraj o ničemer več ne dogovarjamo. Kljub temu pričakujem, da bo uprava o obratovalnem času v prihodnjem letu za mnenje povprašala tudi sindikat. Prodajalke in prodajalci za delo do 22. ure ne dobijo nobenega dodatka. V pogajanjih, do katerih bo moralo priti, bo sindikat poskušal prepričati upravo, da trgovino zapremo pred

Petdeset novih naročnikov NDE

Sindikat delavcev trgovine Slovenije (SDTS) je po 28. členu svojega statuta dolžan članstvo in širšo javnost obveščati o svojih aktivnostih. Nekatere aktivnosti SDTS so že dalj časa v središču zanimanja javnosti in množičnih medijev, veliko prostora jim namenjamo tudi v uredništvu glasila ZSSS.

Vodstvo sindikata se je zaradi tega odločilo povečati število naročnikov Nove Delavske enotnosti. Za svoje sindikalne zaupnike in druge zainteresirane je naročilo 50 dodatnih izvodov. Poleg tega je že večkrat naročilo več sto dodatnih izvodov in jih razposlalo na domače naslove svojih članov.

Ob problemski konferenci SDTS konec januarja bo ta sindikat morda naročil tudi posebno izdajo glasila ZSSS.

22. uro. Kakšen bo rezultat, ne vem, vem pa, da se bo čutila moč sindikata. Ker smo zaposleni skoraj 50-odstotni lastniki podjetja, bomo delovne pogoje verjetno postavili pred dobitek.

ZSSS je pred časom objavila namero o združevanju sindikatov. SDTS naj bi skupaj z drugimi sorodnimi sindikati tvoril sindikat storitvenega sektorja. Je v zvezi s tem že kaj dogovorjenega? Če še ni, zakaj?

Lavrač: S Sindikatом gostinstva in turizma Slovenije smo se o tem neformalno že pogovarjali. Oba sindikata imata zelo prepleteno članstvo, saj večina trgovin ponuja tudi gostinske storitve. V Maxi-marketu, kjer sem zaposlen, je 115

Odkar sem predsednik, si vsi v sindikatu prizadevamo spremljati strategijo in akcije ZSSS. Dokler nismo ZSSS prosili za pomoč pri izvedbi problemske konference o obratovalnem času, se ni hotel s tem ukvarjati nihče. Moč ZSSS mora biti v enotnosti, ko gre za pravice delavcev članov. Nekateri sindikati res solirajo, vendar ne vem, ali se vodstva teh sindikatov zavedajo posledic svojih odločitev. Ko statut sprejmemo, ga moramo spoštovati.

SDTS bo tudi v bodoče vodil politiko krepitve ZSSS. Odstotki od članarine, ki so v novem pravilniku določeni za ZSSS in območne organizacije, morajo tja tudi priti. Normalno bi bilo, da bi vsi pravni subjekti ZSSS imeli račune v Delavski hranilnici. Potem bi se lahko vsi med seboj nadzirali kontrolirali in ne bi bilo več nobenega skrivanja. Saj bi vsi funkcionarji morali delati le za koristi članstva. V pripravah na 4. kongres ZSSS je prepričane treba prepričati, da je pot do močne in enotne ZSSS samo ena. Kaj je enotnost in složnost, smo 13. decembra pokazali v Bruslju. Solistične akcije lahko to zvezo oslabijo in koristilo samo vladi in delodajalcem.

Kakšne plače naj bi trgovci in trgovci prejeli, da bi to bilo skladno z delom in njegovimi rezultati.

Lavrač: Kar je za nekoga malo, je za drugega veliko. Trgovci in trgovci si

gotovo zaslužimo mnogo večje plače, kot jih prejemo. Vsi podatki kažejo, da bi naše plače morale biti vsaj tako visoke, kot je republiško povprečje. Da je minimalna plača večja kot izhodiščna plača kvalificiranega trgovca, je že kar ponižujoče. Če bomo v SDTS enotni, se bodo moje želje postopoma uresničile. Prepričan sem, da delati znamo, in se zato spodobi, da dobimo primerno plačilo.

Želite dodati še kaj?

Lavrač: Članom republiškega odbora se želim zahvaliti za podporo pri uresničevanju naših skupnih projektov. Vsem zaposlenim v trgovini in drugim pa želim srečno in uspešno novo leto 2002. Pričakujem, da bo nam trgovcem prineslo več uspeha in da bomo za naše težko delo prejeli boljše plačilo.

Franček Kavčič

SINDIKAT DELAVCEV TRGOVINE SLOVENIJE

Kjer se dela vse nedelje, tam se sreča mimo pelje!

(Star slovenski pregovor)

gostincev (tudi jaz sem po poklicu gostinec). Toda mi smo se na referendumu leta 90 odločili, da se včlanimo v SDTS. Sem velik optimist in vidim v združevanju sindikatov storitvenih dejavnosti perspektivo. Samo močan in enoten sindikat je pogoj za uspeh.

SDTS je tudi močan člen ZSSS. Vaša politika je dosledno naravnana h krepitvi Zveze, nekateri drugi sindikati pa so bolj delovali v obratno smer. Bodo sprejete finančne listine in priprave na 4. kongres ZSSS omogočile krepitev največje sindikalne centrale in sindikatov, ki so njeno jedro in gonilna sila?

Lavrač: SDTS je resnično eden večjih sindikatov v Sloveniji, vendar tega nikoli ne izpostavljam.

Sindikalna lista

December 2001

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.156,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.077,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.447,00

2. Kilometrina

(od 12. 6. 2001 dalje)	55,41	55,41
(od 27. 6. 2001 dalje)	53,67	53,67
(od 1. 7. 2001 dalje)	51,72	51,72
(od 10. 7. 2001 dalje)	51,66	51,66
(od 18. 9. 2001 dalje)	53,97	53,97
(od 2. 10. 2001 dalje)	51,15	51,15
(od 16. 10. 2001 dalje)	51,03	51,03
(od 30. 10. 2001 dalje)	50,58	50,58
(od 13. 11. 2001 dalje)	49,83	49,83
(od 11. 12. 2001 dalje)	49,26	49,26

3. Ločeno življenje*

85.411,00 60.671,00

4. Prenosišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 7. 2001)

– po SKPGD (na delovni dan) 645,00 645,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	63.181,00	51.005,00
– za 20 let	94.772,00	76.507,00
– za 30 let	126.362,00	102.009,00

2. Odpravnina ob upokojitvi

427.054,00 642.279,00
oziroma dve plači oziroma tri plače
delavca, če je to delavca, če je to
zanj ugodneje zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči*

– po SKPD – ob smrti delavca	128.116,00	102.009,00
– ob smrti v ožji družini	64.058,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 8. 2001)

92.186,00 92.186,00

5. Zajamčena plača (od 1. 8. 2001)

46.319,00 46.319,00

6. Regres za letni dopust

– najmanj	117.298,00	117.298,00
– ali največ	149.856,00	
	(70 % povprečne slovenske plače)	

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Za pravice delavcev si prizadevamo z argumenti, ne s silo

NDE na klepetu pri Miru Berčonu, predsedniku SKEI v Kovini v Šmartnem

Miro Berčon je predsednik SKEI v Kovini v Šmartnem pri Litiji že dvanajst let. Pravi, da je že večkrat poskusil predati vodenje sindikata, vendar med članstvom ni zagretosti za prevzem te funkcije. Ni plačana, prinaša pa dosti dodatnega dela, terja močno voljo, in je podvržena stalni kritični presoji članstva. Vendar ni videti, da bi življenje med kladivom (zahteve članstva) in nakovalom (interesi lastnikov) Berčonu omajalo voljo do dela v sindikatu. Konec koncev zadnja leta v Kovini ni bilo kakšnih pretresov, podjetje je stabilno, ni zadolženo in ima trg, čeprav na njem tudi zelo hudo konkurenco. Zato je delo sindikata v Kovini omejeno na reševanje manjših težav zaposlenih.

Kovina je delniška družba. Ali ste zaposleni še solastniki in v kolikšni meri?

Delavci imamo še preko 27 odstotkov delnic. Trudimo se, da bi nam ta kontrolni delež ostal oziroma, da bi ga še povečali z odkupom delnic, ki so še v lasti državnih skladov. Vendar se bojimo, da bo zdajšnji večinski lastnik, pid S-Hram iz Ljubljane, pri odkupu uspešnejši od nas zaposlenih.

Poslovanje je, zlasti če upoštevamo zadnja leta, dobro?

Poslovanje je bilo vsa minula leta v redu in ne morem reči, da bi nam kdaj zaškripalo, razen ob razpadu nekdanje Jugoslavije. Poslovanje zadnjih pet let je bilo pozitivno, pa tudi prej ni bilo ne vem kako velikih problemov. Ni pa nikoli bilo kdo ve koliko dobička in dobiček preteklega leta na primer se ni delil med delničarje, ker smo nakupili nekaj novih strojev.

Kako hudo vas je prizadela izguba nekdanjega jugoslovanskega trga?

Tako zelo, da smo bili tik pred stečajem. V nekdanji Jugoslaviji smo prodali 80 odstotkov izdelkov. Ta trg se nam je sesul skorajda čez noč. Prav takrat je sedanji direktor prišel v Kovino za komercialnega direktorja in napel vse sile, da je poiskal kupce v zahodni Evropi. Zdaj prodajamo v kakih desetih zahodnih državah, pretežno pa v Avstriji in Nemčiji. Poskušali smo tudi v ZDA in v Savdski Arabiji. Leta 1991 nas je pred propadom rešil ravno posel, sklenjen v arabskih državah, ki smo ga skompenzirali z nabavo medenine. S to surovino smo potem pretolkli leto 1992. V zadnjih letih pa smo se počasi začeli vračati na nekdanji jugoslovanski trg. Najprej na hrvaškega, pa bosanskega, zadnji dve leti pa povečujemo prodajo tudi v Srbiji. Na te trge prodajamo kakih 30 odstotkov izdelkov, zato se nam je obseg proizvodnje v zadnjih letih skokovito povečal.

Ali se je v tistih kriznih letih in kasneje kaj zmanjšalo število zaposlenih?

Leta 1990, ko je jugoslovanski trg počasi začel razpadati, nas je bilo 220 zaposlenih. Zdaj nas je 127. Zaposlenost se je zmanjševala predvsem na račun naravnega odliva delavcev, predvsem upokojitev. Podjetje pa je tudi ponudilo odpravnine delavcem, ki bi pristali na to, da jih uvrstijo med presežne delavce. Prenekateri je zaradi odpravnine pristal, tistim, ki pa niso bili za to, da jih uvrstijo med presežne delavce, pa ni bilo treba oditi. Zaposlovali pa v vseh teh letih

Miro Berčon: Kovina je stabilno, trdno podjetje, vendar so plače zaposlenih sorazmerno slabe. Čeprav bi delavci radi imeli višje prejemke, se hkrati tudi zavedajo pomena dolgoročne stabilnosti podjetja.

razen treh, štirih ljudi, nismo. To počasi postaja problem, saj smo vse starejši kolektiv. Včasih pa moramo večje potrebe po delavcih pokrivati s študenti.

Koliko od zaposlenih je članov sindikata?

V SKEI jih je 48, v Neodvisnosti pa menda okoli 30. Priznam pa, da pri novačenju članov nisem bil kdo ve kako aktiven. Ker gre podjetju relativno dobro, ljudje po sindikatu niti ne čutijo velike potrebe. Ker plače kljub temu, da so nekaj nad najnižjo ravnijo, niso visoke, ljudem vsak tolar nekaj pomeni in na leto se na račun članarine le prihrani nekaj tisočakov.

Kako potrošite denar od članarine, ki ostane sindikatu v podjetju?

Za veliko noč člani obdarimo s šunkami, kupimo tudi kakšne karte za smučanje. Ozimnice ne preskrbujemo, ker se nam to ne zdi ravno na loga sindikata.

Prav te dni pa smo se ukvarjali s 'posebno' nalogo, z obdarovanjem zaposlenih za božička. Direktor bi zelo rad videl, da bi za božička obdarili tistih 30 otrok v primerni starosti, kolikor jih imajo naši zaposleni. Predlagal je sindikatoma, naj to organizirata, pri tem pa se je odprlo vprašanje, kdo bo obdaril otroke delavcev, ki niso člani nobenega sindikata. Dogovor je, da bo zanje primaknilo sredstva podjetje. Takšna rešitev pa odpira novo, predvsem načelno, nefinančno vprašanje: zakaj bi sindikata morala poskrbeti sama za svoje člane, za nečlane pa bo poskrbelo podjetje. Ne gre za velike vsote, pa vendarle si človek takšno vprašanje zastavlja.

Kaj če bi denimo uprava bolje obdarila nečlane in s tem nekako propagirala, da je bolje biti nečlan kot član sindikata?

Ha, ha, ha. Posrečeno, vendar mislim, da na kaj takega naš direktor niti pomisli ne. O tem, koliko bomo dali, se bomo oba sindikata in direktor dogovorili.

Kako sodelujete s konkurenčnim sindikatom?

Pred leti je bilo precej težko, vendar ker nisem zamerljiv in ne gojim revanšizma, so se odnosi počasi umirili in zdaj se ob akcijah, ki so v korist zaposlenih, dogovarjamo o enakih stališčih.

Bi nam povedali, kolikšne so plače, kako se izplačujejo, kolikšen je regres?

Pravice iz dela so spoštovane, čeprav plače niso kdo ve kakšne. Plače pa so nad ravnijo kolektivne pogodbe dejavnosti, naša minimalna plača je na primer 85.000 tolarjev. Ni ne vem kaj. Zato me delavci malo napadajo, zakaj nič ne naredimo za večje plače. Odgovarjam jim, da dokler je zadoščeno zakonom in kolektivni pogodbi, ne morem nič narediti, ali ni tako? Regres smo dobili že v celoti, v višini 147.000 tolarjev bruto. Jubilejne nagrade so denimo vedno izplačane v najvišji možni višini.

Lani smo dobili tudi božičnico, v višini 68.000 tolarjev, za letošnjo pa se še pogovarjamo, ali bo in kolikšna bo.

Ali ta izdatek ni v poslovnem načrtu za letošnje leto?

Težava je v tem, da tega ni v našem pravilniku o nagrajevanju, zato se moramo zanjo vedno sproti potegovati. Razmišljali smo že, da bi pravilnik ustrezno spremenili (ko smo se kasneje pogovarjali z direktorjem Kovine Brankom Jordanom o tem, nam je odločno zatrdil, da je božičnica zapisana v poslovnem načrtu podjetja).

Sindikata bi lahko priganjala upravo, naj popravi plače. To bi bilo možno ob dobrih poslovnih rezultatih. Kolektivna pogodba zagotavlja le minimum možnega.

V sindikatu si prizadevamo za večje plače, vendar nas je v zadnjih dveh letih direktor z dokazi, številkami, prepričal, da so plače že zdaj zelo visoka postavka v stroških podjetja. Tako nam že v začetku pogajanj dopove, da se pravzaprav nimamo za kaj boriti. Da se ni o čem pogovarjati, ker tistega, o čemer naj bi se dogovorili, torej več denarja za plače, preprosto ni.

Kako sicer kot predsednik sindikata komunicirate z direktorjem?

Imam srečo, da je moje delovno mesto v upravni stavbi in sva z direktorjem pogosto v stiku, tudi zaradi dela samega. Delam namreč kot prodajni komercialist. Je pa direktor nasploh zelo odprt za stike s sindikatom, dostop do njega imam kadarkoli, če le ni tisti trenutek zaseden. Sprejme me prej kot denimo moj neposredni šef.

Kaj pa potem, ko se o rešitvi nekega vprašanja dogovorite. Kako je z uresničevanjem dogovorjenega?

Kar se dogovorimo, mora biti vsekakor narejeno, to hoče tudi direktor. Pri tistem, za kar pa meni, da ima prav, pa vztraja. Denimo pri plačah; mi smo zahtevali povečanje za deset do 15 odstotkov, on pa nam je z argumenti dokazal, da je največje možno povišanje za odstotek in pol, in tako se je zgodilo.

Z argumenti se mora seveda boriti tudi sindikat, z glavo skozi zid proti dokazom nima smisla riniti.

Tako menimo tudi v SKEI Kovine. Drugače bi sindikat ravnal, če bi bile plače pod ravniyo, ki jo določa kolektivna pogodba. Ali pa, da jih kdaj ne bi dobili. Mislim pa, da se direktor zaveda, da bi kolektiv tisti trenutek planil kvišku, zato pazi, da spoštuje dogovorjeno.

Kovina je dobra firma, zaposleni pa nimamo kdo ve kako dobrih plač. Vendar je treba pretehtati, ali izsiliti povečanje plač in zmanjšati trdnost firme ali pa ob takih plačah misliti na to, da bi bila firma čim dlje pri življenju in zdravju. Naš direktor je 'ziheraš', njegov cilj je dolgoročen obstoj podjetja. Neč, ko smo se pogovarjali o povišanju plač, je dejal, da raje zapusti podjetje, kot da bi s povečanjem stroškov na tehtnico postavil njegovo čvrstost.

Pred njim smo imeli dva ali tri direktorje, s katerimi nisimo imeli sreče. O sedanjem pa bi težko našel kako zameru. Morda je premehak do vodij posameznih sektorjev.

Ali menite, da vodje sektorjev svoje plače ne zaslužijo?

Lahko naravnost povem, da je ne. Da bi morali zanjo dati več od sebe. Ne oporekam jim strokovnosti, pač pa druge stvari. Zaradi tega ima direktor preveč dela, nalaga si stvari, ki bi jih morali opravljati drugi. Pri lastninjenju na primer je imela Kovina vse možnosti, da bi postala večinski lastnik. Takrat je imel direktor preveč dela s komercialno, s prodajo, iskanjem trgov in je lastninjenje kot interes zaposlenih ostalo v ozadju. Tisti v podjetju, ki so se ukvarjali s tem vprašanjem, pa mu, kot kaže, niso bili dorasli ali pa jim ni bilo mar, da bi zaposleni dobili večinski lastninski delež. Da se je lastninjenju podjetja posvečalo premalo pozornosti, je ena redkih zamer, ki bi jo zaposleni lahko naslovili na sedanjega direktorja.

Skratka, menim, da bi direktor moral vodje sektorjev bolj priganjati. Ne vem, zakaj ne ukrepa. Morda čaka na napovedano združitev z Unitasom, na povezovanje oddelkov, kjer za vse kadre ne bo več prostora.

Vi torej bolj prisegate na notranje kot na zunanje lastništvo v podjetju? Mnogi ugledni strokovnjaki menijo, da so samo zunanji lastniki pravi lastniki.

Z notranjim lastništvom ni nič narobe. Naš primer dokazuje, da notranji lastniki znajo skrbeti za dolgoročni obstoj podjetja, da ne podlegajo trenutnim koristim, ki bi jih imeli od višjih plač. Naše podjetje ima prihodnost, tega se za-

Kovina je majhno podjetje, ki se na trgu srečuje s hudo konkurenco. Konkurenčnosti ne ohranja z nizkimi cenami, ampak s kakovostjo, ki je njen adut.

vedamo. Smo majhno podjetje, ki ima kljub hudi konkurenci prostor na trgu, ki je bilančno zelo uravnoteženo, ki je brez dolgoročnih posojil, brez hipoteke. Imamo nekaj premoženja v nepremičninah, denimo v veliki parceli okoli tovarne.

Kakšno je vzdušje med zaposlenimi? Ali se počutijo v tovarni dobro, ali radi prihajajo na delo? Ali pa grejo radi v bolniški stalež, da se izognejo 'pritisku' neposrednih vodij?

Mislim, da se ljudje še kar dobro počutijo med tovarniškimi zidovi. Le glede plač tli med njimi večno nezadovoljstvo. Bolniških pa je preko 10 odstotkov, torej dosti preveč. Vendar ne gre za beg pred nezdravimi razmerami. Kolektiv je pač že malo v letih, povprečna starost dosega 40 let, v montaži pa je veliko žensk. Starejše delavke so bolj nagnjene k boleznim, mlajše imajo še majhne otroke, zato gre precejšen del bolniške odsotnosti pripisati porodniškim in boleznim otrok.

So pa ljudje seveda tako na splošno nezadovoljni. Včasih, ko grem v proizvodnjo, se o tem pogovarjamo. Pa rečem: imate redne plače. Dobili ste regres. Imate toplo malico, kot kosilo je, imate avtomate za kavo, za sokove itd. V širši okolici Litije je naše podjetje eno redkih, ki v zadnjih letih ni imelo velikih problemov. Čemu nezadovoljstvo?

Koliko časa ste predsednik sindikata?

Že dvanajst let. Nihče me namreč noče zamenjati. Dejal sem že, da bom odstopil, pa nihče bil pripravljen prevzeti tega mesta. Vsi bi imeli kaj povedati, vsi bi kritizirali delo sindikata, izziva pa ne bi nihče sprejel. Tako je bilo, ko smo se nekoč odločali, ali naj tedanji direktor odide iz podjetja. Zbor delavcev sem opozoril na pomembnost odločitve, vendar sem kmalu moral požirati očitke, da je bil odstavljeni direktor boljši kot novi, za njegov odhod pa da sem kriv jaz kot predsednik sindikata. Toliko o tem, kako zaposleni včasih ocenjujejo delo sindikata. No, zdaj se mi k sreči v takšne dileme ni treba več spuščati, nastavljanje in odstavljanje direktorjev je postala stvar lastnikov. Sindikat se zanima le za spoštovanje pravic zaposlenih.

Ali je res, da mora glavnino dela v sindikatu opraviti predsednik?

Takrat, ko v podjetju ni večjih težav, vsekakor. S podpredsednikom sva od šestih članov izvršnega odbora najbolj aktivna. Sicer pa nimamo veliko sestankov, ker za to ni potrebe. Drugače je bilo pred leti, ko smo stavkali, takrat smo sestankovali tudi po dvakrat na dan.

Ali ste tudi takrat morali sami opraviti večino dela v sindikatu?

Ko je bilo treba, smo strmili moči in skupaj delali. Takrat smo imeli skrivne sestanke tudi po gostilnah, in to ne nekakšno gostilniško omizje, pač pa resne pogovore o stavki. Zdaj, v 'mirnem času', pa večina dela dejansko odpade na najozje sindikalno vodstvo, podpredsednika in mene.

B. R.

NAJ SE VE ...

Poklicna astma je bolezen, za katero je značilno spreminjajoče se zoženje (obstrukcija) dihalnih poti in/ali bronhialna preozivnost in ki jo povzročajo dejavniki in okoliščine, značilni za določeno delovno okolje in ne povzročitelji izven delovnega mesta. Poklicna astma je večinoma posledica alergijskega mehanizma, lahko pa jo povzroča tudi vdihavanje snovi z dražecim in toksičnim učinkom.

Podrobne opise astme pri pekih, mlinarjih in presejalcih žita je objavil že oče medicine dela Bernardino Ramazzini v knjigi O boleznih delavcev leta 1700. Njegovo priporočilo zdravnikom, da je potrebno bolnika vedno vprašati, kakšno delo opravlja, velja še danes. Astma kot poklicna bolezen je bila prvič priznana leta 1960 v Franciji.

Vir: dr. Majda Mandelc Grom iz Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa, 6. simpozij varnosti in zdravja pri delu, november 2001, Ljubljana

Rok za polno uveljavitev zakona o varnosti in zdravju pri delu je 31. 12. 2001

Zakon o varnosti in zdravju pri delu je bil v državnem zboru sprejet 30. junija 1999. Prve ocene kažejo, da bo pomembno izboljšal varnost in zdravje pri delu in to področje približal razmeram v razvitih državah Evropske unije. Konec tega leta se izteče podaljšani rok za polno uveljavitev tega zakona. Vsi delodajalci, ki zaposlujejo vsaj enega delavca, morajo najkasneje do 31. 12. 2001 urediti varnost in zdravje pri delu v skladu z določbami novega zakona. Do tega datuma morajo biti zaključeni zlasti postopki sprejemanja nove listine – izjave o varnosti z oceno tveganja.

Sredi decembra je bil v Hotelu Habakuk pri Mariboru posvet v okviru slovensko-nizozemskomemškemu t. i. twinning projekta za varnost in zdravje pri delu. Na njem je republiški inšpektor za delo Boris Ružič povedal, kako slovenski inšpektorji za delo načrtujejo svoje delo za uveljavitev zakonskih določb o izjavi o varnosti z oceno tveganja. Inšpektorji za delo so si po dejavnostih izdelali načrt nadzora novopripravljenih listin. V prvem obdobju bodo do odkritih pomanjkljivosti v izjavah o varnosti z oceno tveganja razumevali. Svetovalci bodo in opominjali ter izdajali ureditvene odločbe (ki pa niso kazni). Delodajalce, ki do 31. 12. 2001 ne bodo pripravili

izjave o varnosti z oceno tveganja, pa bodo prijavili sodniku za prekrške. Takšnega delodajalca čaka najmanj 300.000 tolarjev kazni, odgovorno osebo pri njem pa še dodatnih najmanj 50.000 tolarjev kazni. Inšpektor za delo bo zahteval, naj mu listino predstavi direktor in ne varnostni inženir. Pri nastajanju listine inšpektorji pričakujejo sodelovanje svetov delavcev oziroma delavskih zaupnikov za varnost in zdravje pri delu, pri izdelavi ocene tveganja za posamezno delovno mesto pa pričakujejo sodelovanje delavca, ki na njem dela. Inšpektorji bodo ocenili kot ustrezne ocene tveganja, ki bodo konkretno in nedvoumno opredeljevale delo in nevarnosti na posameznem delovnem mestu, obseg tveganja, ukrepe za odpravo ali zmanjšanje tveganja ter roke za izvedbo in odgovorne osebe (z imenom in priimkom).

Ne pozabimo, da velja rok 31. 12. 2001 tudi za volitve svetov delavcev oziroma delavskih zaupnikov za varnost in zdravje pri delu. Sindikati, ki so tem volitvam leta 2001 namenili precej svojega dela, lahko zadovoljno ugotovijo, da so delavcem omogočili, da se preko svojih zaupnikov seznanijo z vidnimi in skritimi tveganji za njihovo zdravje pri delu ter da jim je na tej podlagi omogočeno, da zahtevajo sprejem primernih ukre-

po za njihovo odpravo ali vsaj zmanjšanje. Posvetovanje delodajalca s svetom delavcev oziroma delavskim zaupnikom je namreč bistven del postopka sprejemanja izjave o varnosti z oceno tveganja! Kjer sindikati še niso organizirali volitev sveta delavcev ali delavskega zaupnika, naj to zamudo čim prej odpravijo! Izvoljeni sveti delavcev ali delavski zaupniki pa naj se pri ZSSS prijavijo na usposabljanje za učinkovito opravljanje svoje vloge.

Inšpektor Boris Ružič opozarja male delodajalce, ki kot kmetje ali fizične osebe sami ali s člani svojih gospodarstev oziroma družinskimi člani opravljajo kmetijsko, pridobitno ali drugo dejavnost kot edini ali glavni poklic in ne zaposlujejo drugih oseb, naj jih ne uspava daljši rok za pravo izjavo o varnosti. Državni zbor jim je kot rok določil šele 31. 12. 2002. Toda to ne pomeni, da jim še celo leto ni potrebno imeti nikakršnih listin o varnosti in zdravju pri delu. Inšpektor Ružič pravi, da so take listine zanje predpisovali tudi prejšnji predpisi. V letu 2002 bodo zato od njih inšpektorji za delo terjali listine po prejšnjih predpisih. Odlaganje priprave izjave o varnosti z oceno tveganja malim delodajalcem torej prav nič ne koristi.

Lučka Böhm

SKEI protestiral pred sedežem podjetja Prosecurity

Delavce mariborskega invalidskega podjetja Prosecurity še vedno pestijo težave, o katerih smo v Novi Delavski enotnosti letos že večkrat poročali. Zato so člani izvršnega odbora SKEI – Sindikata družbe Tam konec prejšnjega tedna pred upravno zgradbo podjetja pripravili protest. Na njem so od vodstva zahtevali redno izplačevanje plač. Zahtevali so tudi izplačilo vsega, kar podjetje dolguje delavcem. Po besedah predsednika SKEI v podjetju **Ibra Ahmedovića** dolguje podjetje delavcem regres za letni dopust, 33 delavcev pa več let čaka na jubilejno nagrado. Delavce jezi tudi to, da socialnega dialoga v podjetju ni in da vodstvo ne izpolnjuje svojih obljub.

Kakor je povedal predsednik SKEI – Sindikata družbe Tam **Drago Gajzer** so želeli s protestom opozoriti delodajalca in javnost na kršenje kolektivne pogodbe in delovnopravne zakonodaje. Če vodstvo podjetja ne bo prisluhnilo stiskam in zahtevam delavcev ter se nanje ne bo ustrezno odzvalo, bo SKEI v Tamu prisiljen poseči po bolj radikalnih oblikah sindikalnega boja za pravice delavcev v podjetju Prosecurity.

T. K.

V Gostu Velenje podpisali kolektivno pogodbo

Direktor Gosta Martin Steiner (levo) in predsednik SGIT v velenjskem podjetju Gost Ivan Vodošek sta v prisotnosti Andreja Kranjca iz območne organizacije ZSSS prejšnji teden podpisala podjetniško kolektivno pogodbo. Podjetje Gost se je razvilo iz obrata družbene prehrane nekdanjega Rudnika lignita Velenje in je sedaj največje gostinsko podjetje v občini. Plače po novi pogodbi bodo nekoliko višje, kot jih določa kolektivna pogodba dejavnosti. Po besedah predsednika sindikata so bila pogajanja zelo zahtevna in je zato na njih sodelovala tudi sekretarka SGIT Karmen Leban. O razmerah v tem podjetju več v prihodnji številki.

Konferenca območne organizacije ZSSS v Pomurju

V ospredju ostaja bitka za boljši ekonomski položaj delavcev

V Murski Soboti se je pred dnevi sestala konferenca območne organizacije ZSSS v Pomurju. Člani konference so govorili o delu v tem letu ter o nalogah v letu 2002, pretresli so predlog novega zakona o delovnih razmerjih in sprejeli še nekaj nujno potrebnih organizacijskih in kadrovskih odločitev. Ker je sekretar območne organizacije **Danilo Šipoš** je že dalj časa na bolniškem dopustu, je sejo vodil sekretar v območni organizaciji **Pavel Vrhovnik**. Šipoš se je zadnje seje konference v tem letu udeležil le toliko, da je sindikalnim zaupnikom in funkcionarjem zaželel srečno in uspešno novo leto. Kakor je dejal, je delo sindikalnih zaupnikov v podjetjih in zavodih najtežje, saj so najbolj neposredno vključeni v sindikalno bitko za dosledno spoštovanje delavskih pravic. Zato je tudi od njihovega dela najbolj odvisna uspešnost vseh naporov in prizadevanj sindikatov za izboljšanje ekonomskega in socialnega položaja delavcev.

O zakonu o delovnih razmerjih ter o tem, kaj so Svobodni sindikati letos dosegli in kakšne naloge jih čakajo v naslednjem letu, je uvodoma spregovoril predsednik ZSSS **Dušan Semolič**. Dejal je, da so sindikati storili prav, ko so se odločili, da se bodo o besedilu novega zakona o delovnih razmerjih pogajali s predstavniki delodajalcev in države. Socialni dialog o tem zakonu je tekel več kot dve leti. Pogajanja so bila zares trda, vendar je predstavnikom sindikatov uspelo ohraniti temeljne delavske pravice, ki bodo po- sledaj zapisane tudi v novem zakonu. Gledano v celoti se je po Semoličevih besedah sindikatom splačalo potrditi in aktivno sodelovati na pogajanjih, saj je usklajen predlog zakona razumen kompromis med vsemi socialnimi partnerji.

Semolič je poudaril, da so dogovori na ekonomsko-socialnem svetu obvezni za vse socialne partnerje. Izrazil je presenečenje, da so nekateri poslanci vladajoče koalicije na sejah odborov državnega zbora zahtevali, naj se zakon o delovnih razmerjih vrne v prvo obravnavo, češ da je preveč ugoden za delojemalce, in da so sindikati na pogajanjih dosegli preveč. Po Semoličevih

besedah je zdaj za sprejetje usklajenega predloga zakona najbolj odgovorna vladajoča koalicija na čelu z vlado, zato v sindikatih pričakujejo, da bo državni zbor predlog zakona v drugem branju obravnaval in sprejel že na januar-skem zasedanju. Če bodo temeljne pravice delavcev kakor koli ogrožene, bodo morali sindikati v borbi za interese in pravice delavcev poseči po bolj radikalnih oblikah sindikalnega boja.

V naslednjem letu čaka po Semoličevih besedah sindikate veliko dela. Ko bo sprejet novi zakon o delovnih razmerjih, ga bodo morali temeljito proučiti in z njim seznaniti delavce. Če delavci ne bodo poznali svojih pravic, zakon ne bo dosegel svojega namena.

Sindikalisti se bodo morali naslednje leto vključiti tudi v razprave o zakonu o kolektivnih pogodbah, ki bo vplival na razvoj sindikalnega gibanja na Slovenskem. Semolič je opozoril, da so sindikati organizacija članstva, zato morajo delati v prvi vrsti za svoje člane in ne za vse zaposlene delavce. V zakonu o kolektivnih pogodbah bo treba doreči, katere pravice, ki jih izborijo sindikati, naj veljajo za vse delavce, katere pa samo za člane sindikatov. Vsekakor morajo sindikati za svoje člane storiti nekaj več kot za druge zaposlene, saj člani plačujejo članarino in na druge načine aktivno sodelujejo v borbi za delavske pravice.

Jedro dela v sindikatih dejavnosti pa bodo po Semoličevih besedah nujne spremembe na področju plačne politike, saj bodo plače tudi v bodoče odvisne od ekonomskega položaja posameznih panog in podjetij. Vsi sindikati skupaj pa so dolžni zaščititi najnižje plače, da od eskalacijske lestvice ne bi imeli največ koristi zlasti razporejeni v najvišje tarifne razrede. Kakor je dejal Semolič, so količniki strup, ki ga je treba odpraviti.

Sindikate čaka veliko nalog tudi pri uresničevanju pokojninske reforme, pri dodatnem pokojninskem zavarovanju in še zlasti na področju zdravstvene politike. Sindikati ne smejo dovoliti, da bi zdravje postalo privilegij bogatih, zato morajo biti še zlasti pozorni do številnih tihih reform na področju zdravstva, ki se uveljavljajo postopno in z majhnimi koraki. Borba za delavske pravice v sistemu zdravstvenega zavarovanja postaja ena od prioritarnih nalog sindikatov.

»Leto 2002 bo tudi leto kongresov v večini sindikatov dejavnosti in v ZSSS,« je dejal Semolič. »Zato moramo razmisliti, kaj vse moramo na kongresih narediti in skleniti, da bomo pri delu še bolj uspešni!« Kaj morajo sindikati storiti za izboljšanje sistema izobraževanja in

Pavel Vrhovnik (levo), Dušan Semolič (v sredini) in Danilo Šipoš (desno) so govorili o aktualnih nalogah sindikatov.

usposabljanja svojega članstva? Kaj morajo storiti ob vključevanju Slovenije v Evropsko unijo, kar mora postati tudi sindikalni projekt? Kaj morajo sindikati narediti za nadaljnji razvoj socialnega partnerstva? Na kongresih bo treba odgovoriti na ta in številna druga vprašanja.

V razpravi so člani konference opozorili, da bo treba za delavce pripraviti razlago zakona o delovnih razmerjih. Sindikati bodo morali delavce seznaniti s pravicami po novem zakonu. Samo tako se bodo lahko zanje tudi borili. Zato bodo morali sindikati naslednje leto organizirati tudi usposabljanje za najširši krog članov.

Po mnenju številnih članov konference območne organizacije ZSSS v Pomurju so se pogajanja o zakonu o delovnih razmerjih v ekonomsko-socialnem svetu za delavce končala ugodno. Zato se morajo sindikati tako temeljito, kot so se za ta pogajanja, pripraviti tudi za pogajanja o zakonu o kolektivnih pogodbah ter o novem modelu plačne politike.

Člani konference so opozorili tudi na težavne gospodarske razmere v pomurski regiji, ki sodi med najmanj razvite regije v Sloveniji. Število brezposelnih v Sloveniji se je letos zmanjšalo, v Pomurju pa je bilo oktobra za 0,5 odstotka več brezposelnih kot pred letom dni. Od začetka leta do oktobra pa se je število brezposelnih v regiji zmanjšalo za 6,2 odstotka. Letos je bilo v Pomurju povprečno mesečno brezposelnih okoli 9300 delavcev, oktobra pa 9205.

Z gospodarskimi težavami se spopadajo tudi nekatera podjetja, zlasti na področju tekstilne industrije, kmetijstva in še v nekaterih panogah. V Pomurju se srečujejo tudi z odlivom kadrov, saj se mladi, ki jih štipendirajo, po končanem šolanju le redko vračajo v domači kraj, kjer zanje primanjkuje tudi ustreznih delovnih mest. Problem v Pomurju pa so tudi plače, saj močno zaostajajo za povprečjem v državi. Zato ostaja borba za boljši ekonomski in socialni položaj delavcev osrednja naloga Svobodnih sindikatov v Pomurju tudi v naslednjem letu.

T. K.

Člani konference so podprli usklajeni predlog zakona o delovnih razmerjih in se zavzeli za to, da bi ga državni zbor čim prej sprejel.

Dober pred-praznični recept!

Anton Robnik, dolgoletni sindikalni zapupnik in šef kuhinje v hotelu Larix v Kranjski Gori, je poskrbel, da so se imeli njegovi kolegi in kolegice iz Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije na prednovoletnem srečanju prav lepo. Njegov recept, ki si ga velja zapomniti tudi za prihajajoče praznične dneve, je preprost: gostom je poleg izbrane jedače in pijače potrebno postreči tudi z zvrhano mero dobrega razpoloženja!

T. K.

Iskrenost

"Dragi sin, vso noč sem čakal nate! Niti minute nisem spal!"

"Oče, meni je bilo še težje. Jaz prav tako celo noč nisem spal, poleg tega pa sem moral še piti in se ukvarjati z ženskami!"

V menzi

"Kuharice, zakaj ste dale našemu direktorju tri polže v solato, drugim pa ne?"

"Upale smo, da slabo vidi!"

Odkritosrčnost

"Ali sem pravilno slišal, da ste enemu od tujih gostov rekli: Nimamo! Saj vendar veste, da v našem hotelu imamo vse."

"Vem, gospod direktor."

"Za kaj pa so se gostje zanimali?"

"Vprašali so, če imamo direktorja, ki zna kakšen tuj jezik, da bi se z njim pogovorili!"

Pozabljivec

"Zakaj imaš vozal na robčku?"

"Ta vozal mi je naredila ljubica, da ji ne bi pozabil telefonirati!"

"Pa si ji že telefoniral?"

"Saj bi ji, vendar sem pozabil, katera mi ga je naredila!"

Izgubljeni pes

"Zakaj pa jočete, gospod policaj?"

"Vrhunsko dresiranega psa sem izgubil."

"Nič se ne vznemirjajte! Če je res vrhunsko dresiran, bo sam našel na policijsko postajo!"

"On že, kaj pa jaz!"

Zdravniška

"Gospod doktor, koliko možnosti imam, da preživim operacijo?"

"Petdeset odstotkov!"

"To je vendar grozno!"

"Nič naj vas ne bo strah. Danes bom imel deset operacij, pet pacientov pa mi je že umrlo!"

Najlepše dekle

"Moj novi fant mi je rekel, da sem najlepše dekle v podjetju."

"Zdi se mi, da nisi naletela na pravega."

"Zakaj ne?"

"Ker ti že na začetku laže in ni iskren do tebe!"

Družinska zgodovina

"Otroci, danes se bomo učili, kako je nastal človek."

"Moj očka pravi, da smo nastali iz opic!"

"Janezek, to sem že sam opazil, vendar danes nimamo časa, da bi govorili o družinski zgodovini tvojega očeta."

Težka sklanjatev

"Janezek, sklanjaj besedo tabla!"

"Tabla, table, tabli ..."

"Kako pa se sklanja babica?"

"Zelo težko. Če ji kaj pade na tla, ji moram vedno jaz pobrati."

Premočna dioptrija

"Gospod direktor, ali vi ne potrebujete novih očal?"

"Ne, zakaj?"

"Zdi se mi, da imate premočno dioptrijo?"

"Po čem to sklepate?"

"Dajete nam majhne plače, pravite pa, da so velike!"

Šef

"Jaz imam še dvajset let istega šefa!"

"Jaz pa imam isto šefico že 30 let!"

"Kako? Saj že dve leti nisi zaposlen?"

"Zato pa sem poročen!"

Resnica

"Kaj je to vakuum?"

"Poglej v mojo denarnico, pa boš videl!"

Roditeljski sestanek

"Mihec, ali prideta jutri očka in mamica na roditeljski sestanek?"

"Ne! Prišla bo babica!"

"Zakaj pa ona?"

"Ker nič več ne sliši!"

Najbolj »luštno« je bilo pri Prekmurkah

Sindikalisti ZSSS so na demonstracije Evropske konfederacije sindikatov odpotovali s tremi avtobusi. Najbolj »luštno« so se imeli v avtobusu, v katerem so bili zaupniki in zaupnice iz Pomurja, saj so ženske za popotovanje spekle pecivo, moški pa so prinesli s seboj dobro domačo kapljico.

Za strežbo in dobro razpoloženje na avtobusu pa je na čelu veselih Pomurk poskrbela Erika Kerčmar. Ker bo na naslednjih potovanjih v »njihovem« avtobusu zagotovo hitro zmanjkalo prostora, so si nekateri sedeže rezervirali že vnaprej.

T. K.

DELAVSKA HRANILNICA d. d.
LJUBLJANA, Dalmatinova 4

Smo to, kar smo, vredni Vašega zaupanja.

Razvojno naravnana, Vaša hranilnica.

Edinstvena, prilagojena Vašim pričakovanjem.

Čudovita, z ljudmi prijaznih src.

Naša dejanja so uspešna tudi zaradi Vas.

Ostajamo Vam hvaležni.

Želimo Vam prijetne božične in novoletne praznike,
v letu 2002 pa veliko uresničljivih sanj in ljubezni.

*Uprava hranilnice
Zmago Studenčnik in Jože Stegne*

